

ІНВАЛІДКА

П'ятого року по шлюбі молода інвалідка Петриха стала юшитися, як левця. Покмітили то дівки та й молодиці в селі і ще дужче її підпалювали.

— Гей, любко пишна, солоденька, на кого *ти робиш, свої білі пушки випрідаєш? Де ти свою молодість кладеш, куда свій цвіт губиш?

Дійшло до того, що з Петрового груня кожного вечора було чути голосну сварку. Її голос дзвенів верхами, як голос криці. Здавалося, що той голос шукав великої згуби, а не могучи її віднайти, бив собою о скали верхів і вибігав у село на скаргу.

Ні вдень, ні вночі нема припочивку, бо дорадниці-моло-диці тоту ватру ще дужче роздувають.

А в зелений понеділок станула Петриха на терміть у громадським суді.

Стояла перед громадою, як молода смерічка перед старим дубовим лісом.

Стрункі її, гей з кедрини тесані, ніжки під білою сорочкою дрижали, а широкі бедра з-під запасок кидалися, гей живі сарнята.

Ясне волосся, як папороть з-під моху, виривалося з-під цвітистої хустки і закривало тоті молоденькі морщкі, що бігали на молоденькому чолі над чорними очима, як мурашочки на біленькому розпаленому камені. З вікон досягало її світло раннього сонця і позолочувало її личко кругле, гей ясна рожа, і її круглі ручки під синьо-червоними плечиками, і її живі груди, що металися у пазусі за кожним її словом, як дикі голуби спіймані.

Як говорила, то хиталася в сонячнім сяєві, гей золота хмарка від вітру:

— Дес верствачьки мої колишут вже по третій дитині, а я водно коло того каліки дівую!

— Таж я не з глини, та й не з кременя. А ніби й глина не родит, а кремень не поростає зеленим мохом? Але як ти вернув з війни каліков та й ніг у тебе даст біг, то не посилай людей до дівки. А як ти прем забаг оженитися, то признайся хоть через людей, хоть перед попом, шо як тобі ноги рубали, то тебе, вибачте, так шкрабнули, що ти вже дєдем не будеш, хоть би-с тріс! А він мені свої лази показує та й шкіритси, як парубок до дівки!

— Мой, таже, аді, сказав бих: ти сяка-така дівко чи гукле, аби-с знала, шо тобі світ зав'язую, бо мене дохторі, вибачте, збавили, то я тобі це нарозумне кажу!

— А він, шіную вас всіх ірщених, хап мене за сорочку, хап за приділок.

— А я дурна собі гадаю: хоть він інваліда, то зато діти, як колісе, розкотються горами та полонинами.

— Не смійтеся, судці та й ґазди файні, бо я свій встид вже загубила з тим клевцуном брехливим.

Радні сміялися стонка півусміхом і на Петришину увагу закривали собі лиця долонями та чинилися, що їм та скарга не в голові, а вїйт підкрутив вуси й погладив бачки та й вирішив:

— Пуста твоя скарга, молодице, ми вас не вінчали та й не біруємо розлучити, але ти за тото діло, любко, не журиси: ти молода, та й дужя, та й, казати, таки файна, а село велике!

Петриха спалала грудьми та й очима. Вся полумінь з неї вибухла, і вона закрутилася, як перестрілена птаха. Але молодість її силу живо направила, і вона стала судцям наживу вати ручками:

— Коли ви. так судите, то аби-сте були зобашні, як копи-люки відтак того каліцуна в бердо скинут та й село зосо-ружут.

Судці здвигали плечима:

— Петришко-любко, село велике!..

Луснула дверми і вийшла, гей би летіла на крилах жіночої пімсти...

Ще того самого дня танцювала в коршмі з легінями і сама собі приспівувала:

А кози по залозах, вівці долинками, Сором дівці на горівці межи парубками.

Та й горівкою легінів частувала та й скрипників сріблом сріблила. А надвечір додому вертала. Але не йшла своєю во-леїб, лиш легіням на шиї повисла і виспівувала:

Болить мене головонька та межи плечима, Треба мені дохторика з чорними очима. Та не того дохторика, що він дохторує, Але того дохторика, що файно цулує.

Плескала в долоні і підоймала запаску, начеб ріку брела, і п'яним голосом викрикувала:

— Мой, хло', каже вїйт, село велике!

її голос летів, гей крилатий ніж, через село і сідав на верху на хаті, з якої виглядав її із лавиці не то півчоловік, не то півгазда, не то півстовпчик із восковим лицем та шкляними очима: інвалід Петро.